వ్యాస కౌముది

ఆముక్తమాల్యద

వనం వేంకట వర ప్రసాదరావు

(క్రిందటి సంచికనుంచి కొనసాగింపు)

ఆముక్తమాల్యద ఆరవ ఆశ్వాసములో అమూల్యమైన సందేశాత్మకమైన మాలదాసరి కథను చెప్తున్నాడు శ్రీకృష్ణదేవరాయ కవిచక్రవర్తి. మాలదాసరి కథకే మరొక పేరు కూడా ఉన్నది. 'కైశికీ ద్వాదశి'కథ అని ఆ పేరు. మాలదాసరి-బ్రహ్మరాక్షసుల సంవాదము అనే కథను శ్రీకృష్ణదేవరాయలు వేదవ్యాసముని ప్రోక్తమైన 'వరాహ పురాణం'నుండి తీసుకున్నాడు.

వరాహ పురాణంలో నలభై నాలుగవ సర్గలో వరాహస్వామి భూదేవితో తన భక్తుల ప్రభావాన్ని, తన ఉపాసనా ప్రభావాన్ని చెప్తూ ఈ కథను చెబుతాడు. ఒక కార్తీక శుక్ల ద్వాదశి రాత్రి మహాభక్తుడైన మాలదాసరి, ఎప్పటిలాగే స్వామిని సేవించడానికి వెళ్తూ బ్రహ్మరాక్షసునికి చిక్కి, వాడిని నానా విధాలుగా బ్రతిమిలాడుకుని, చివరికి, 'నేను మరలా తిరి రాకుంటే శ్రీహరితో సమానుడైన దైవము కలదు అని పలికిన మహా పాపిని అవుతాను' అని ఒట్టు వేసి, బంధ విముక్తుడై వెళ్లి, ఆ ద్వాదశి రాత్రి అంతా జాగారం చేసి, స్వామిని కీర్తించి సేవజేసి, తిరిగి బ్రహ్మరాక్షసుడి వద్దకు వస్తాడు. అతడి సత్య నిష్ఠకు ఆశ్చర్యపోయిన బ్రహ్మరాక్షసుడు ఆతని పాదాలమీద పడి, ఆనాటి కీర్తనా ఫలితాన్ని పొంది, ఆ బ్రహ్మరాక్షస రూపం నుండి విముక్తుడు అవుతాడు. కైశికీ రాగంలో స్వామిని కీర్తించిన ఆ ద్వాదశి నాటి పుణ్య సేవాఫలంగా బ్రహ్మరాక్షసుడు విముక్తుడైన ద్వాదశి కనుక అది కైశికీ ద్వాదశి.

ఆముక్తమాల్యద ప్రధాన కథతో ఈ కథకు ఎక్కడా సంబంధం లేదు. కానీ శ్రీకృష్ణదేవరాయలు 'కులం కన్నా గుణం మిన్న' అని చెప్పడం కోసం, పరమాత్ముని దృష్టిలో ఉత్తమ శీలం కలవాడే ఉత్తమ కులానికి చెందినవాడు అని చెప్పడం కోసం ఈ కథను జొప్పించాడు. వరాహపురాణంలో ఈ కథను శ్రీహరి భూదేవితో చెప్పాడు. ఇక్కడ, ఆముక్తమాల్యదలో ఈ కథను శ్రీహరి 'భూదేవి తండ్రికి' చెప్పాడు, అది ఒక చమత్కారం అయితే, ఈ కథను విశిష్టాద్వైత సంప్రదాయంతో ముడిపెట్టి, కొన్ని కల్పనలు, కొంత స్వతంత్రత జోడించి 'సత్యపాలన'ను మించిన సచ్ఛీలము లేదు అని సందేశాన్ని యిచ్చాడు. ప్రతీకాత్మకంగా చూస్తే 'గజేంద్ర మోక్షం'కథ ఒకటి మాత్రమే ఈ కథతో సరితూగ గలిగిన కథ, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక సారస్వతంలో, అల్పమాత్ర ప్రజ్ఞుడైన ఈ వ్యాసకర్త ఉద్దేశంలో.

అక్కడ ఏనుగు మొసలికి చిక్కింది. ఇక్కడ మాలదాసరి బ్రహ్మరాక్షసుడికి చిక్కాడు. ఏనుగు, మాలదాసరి యిద్దరూ మహా భక్తులే. మొదలు యిద్దరూ స్వప్రయత్నం చేసి,ఓడిపోయారు. చివరికిద్దరూ శ్రీహరినే నమ్ముకున్నారు. ఐశ్వర్యము, మదము, కామము,భవబంధాలు అన్నిటికీ ప్రతీక ఐన మొసలిని జ్ఞానానికి, వెలుగుకు ప్రతీక ఐన 'శ్రీహరి చక్రం' ఖండించింది, 'జీవుడు' అనే ఏనుగు చివరికి విముక్తిని పొందింది. నా ధైర్యము, నా శౌర్యము,నా లౌక్యము, నా ప్రయత్నము అనే అజ్ఞానపు బంధంలో యిరుక్కున్న మాలదాసరికి 'ప్రపత్తి' మార్గము అనే జ్ఞాన సుదర్శన ప్రభలు బంధవిముక్తిని కలిగించి, తాను విముక్తుడు కావడం మాత్రమే కాక, మరొక జీవిని, బ్రహ్మరాక్షసుడిని ముక్తుడిని చేసే శక్తిని ప్రసాదించాయి.

ఒకసారి నువ్వున్నావని నమ్ముకున్న తర్వాత, నీకు సమర్పించుకున్న తర్వాత, యిక నేను-నా ప్రయత్నము-నా ఆరాటము-నా పోరాటము ఏదీ లేదు, పాల ముంచినా నీట ముంచినా భారము నీదే, ఫలితమూ నీదే, కర్తవు, కర్మవు, క్రియవు, భోక్తవు అన్నీ నువ్వే, అని నిశ్చింతగా నమ్ముకుని పడి ఉండడమే ఉత్తమమైన మార్గం, ప్రపత్తి మార్గం.

అది 'తెలిసిన' ప్రహ్లాదుడు రక్షింపబడ్డాడు. దాన్ని 'తెలుసుకున్న తర్వాత' విభీషణుడు, ఏనుగు, పాంచాలి, అహల్య, ధ్రువుడు రక్షింపబడ్డారు. మాలదాసరి కూడా అది తెలుసుకున్న తర్వాత, నిశ్చింతగా బ్రహ్మరాక్షసుడి వద్దకు తిరిగి వెళ్ళి వాడికి ఆహారంగా మారడానికి సంసిద్ధుడైనాడు. తాను రక్షింపబడడమే కాకుండా, తనను చంపి తినేయాలనుకున్న బ్రహ్మరాక్షసుడినీ భయంకరమైన ఆ జన్మనుండి రక్షించాడు! ఆ రకంగా చూస్తే మాలదాసరి ఒక పిసరు ఎక్కువే, ఏనుగుకన్నా! విశిష్టాద్వైత మార్గంలో, వైష్ణవమార్గంలో భక్తుడు, భాగవతుడు భగవంతుడితో సమానుడు. భాగవత సేవ భగవత్సేవకన్నా మరీ పుణ్యప్రదం అని చెబుతుంది సంప్రదాయం. భాగవతోత్తముడైన మాలదాసరి బ్రహ్మరాక్షసుడిని రక్షించగలిగాడు.

కండబలం, మందబలం తప్ప బుద్ధిబలం లేని జంతువైన ఏనుగు, సామాజికంగా నిమ్నకులానికి చెందిన సామాన్యుడు మాలదాసరి, ఇద్దరూ ఏ ప్రత్యేకతలూ లేనివారే, శ్రీహరి భక్తి, ప్రపత్తి అనే ప్రత్యేక పెన్నిధి తప్ప. చివరికి ఆ పెన్నిధియే వారికి అక్కరకొచ్చింది. కేవలం భక్తి మాత్రమే కాదు, సత్యవ్రత నిష్ఠ కలిగిన మహానుభావుడు మాలదాసరి. తన బంధాలను తెంచుకోవాలని అనుకున్నది పరమాత్ముడి సేవకోసమే, అది నెరవేర్చుకుని వెనక్కు వెళ్ళి తన శరీరాన్ని త్యాగం చేయడానికి సిద్ధపడ్డ అపరదధీచి, ఆదర్శ మానవుడు మాలదాసరి. అటువంటి వారికి కుల, మత, వర్గ, ప్రాంత, లింగములనే తుచ్ఛపరిమితులు ఉండవు, వారు భూమి మీద సంచరించే దేవుళ్ళు అని భారతీయుల విశ్వాసం. ఉపనిషత్తులతో మొదలుకొని, భారతీయ ఇతిహాసాలు, పురాణాలు అన్నీ యిదే చెప్పాయి. 'చండాలోస్తు సతు ద్విజోస్తు గురురిత్యేషా మనీషా మమ..' అని, అన్నిటిలోనో, అందరిలోనూ, అంతటా భగవంతుడినే చూసే సమదర్శనుడు చండాలుడైనా మరెవడైనా, ఆతడే నా గురుదేవుడు అని ఆదిశంకరులు చెప్పినది ఆ సత్యాన్నే!

యిదివరకే ఎక్కడో ఉన్న కథను తీసుకొచ్చి వాడుకోవడం యేమి గొప్ప అనేవారు ఉండవచ్చు, అసలా కథను ప్రపంచానికి చెప్పాలి అనుకోవడమే మహా ఉపకారం, భారతీయ ఆలోచనా విధానాన్ని మరొకసారి చెప్పడానికి. కథ మాత్రమే కాక, కథనము, పాత్రల పోషణ, వర్ణన, చమత్కారం, లక్ష్యము యివి మాలదాసరి కథకు సాటి రాగలిగిన కథ ఎక్కడా, ఏ భాషలోనూ లేదు అని 'విశ్వనాథ'వారితో పలికించాయి.

బ్రహ్మరాక్షసుడు కట్లు విప్పదీయగానే పరుగు పరుగునా వెళ్ళిపోయాడు మాలదాసరి.

అతఁడు తదల్పపాపఫల మందుట సుంకము దీఱి పోయి త
చ్ఛతదళపత్త్ర నేత్రునకు జాఁగిలి మ్రొక్కి రణద్విపంచియై
స్తుతికలితప్రబంధములఁ జొక్కఁగఁ బాడి యసత్యభీభర
ద్రుతగతి వచ్చి రాత్రిచరుతో వ్రతపూర్తి గతార్తి నిట్లనున్

ఆ మాలదాసరి యెప్పుడు, యే పాపము చేయడం వల్లనో ఫలితంగా కాబోలు, వచ్చిన ఆ బంధాలు తొలిగిపోయాయి. దాంతో ఎప్పటి పాపపు బాకీయో తీరిపోయింది బహుశా. వెళ్ళి వేయిరేకుల పద్మములవంటి కన్నులున్న ఆ తిరు కురుంగుడి శ్రీహరికి సాగిలి నమస్కరించి, తన చిట్టి వీణను మీటుతూ, ఆనందంగా తాండవం చేస్తూ, స్తుతులతో కల్పించిన ప్రబంధములవంటి తన కీర్తనలతో స్వామిని కీర్తించి, సేవించి, ఆలస్యము అయితే, అసత్యము పలికాడీ దాసరి అని ఎక్కడ ఆ బ్రహ్మరాక్షసుడు అనుకుంటాడో అనే భయంతో, వేగంగా వెనక్కు తిరిగి వచ్చాడు, బ్రహ్మరాక్షసుని వద్దకు. వ్రతం పూర్తి చేసుకోవడం వలన దిగులు తొలిగిపోయి, ఆ బ్రహ్మరాక్షసుడితో యిలా అంటున్నాడు. బ్రతికి ఉండగా స్వామికి మేలుకొలుపులు పాడకుండా తెల్లవారకూడదు అనే వ్రతం నెరవేరింది, కనుక దిగులు తొలిగిపోయింది. అన్నమాట ప్రకారం ప్రాణాలను అర్పించడానికి, అది కూడా ఆలస్యము చేయకుండా వెనక్కు రావడం వలన, ఆడినమాట తప్పని వ్రతం కూడా పూర్తి అయింది, కనుక దిగులు తొలిగిపోయింది మాలదాసరికి, అని చమత్కరిస్తున్నాడు రాయలవారు.

నీచెఱఁ బాసి పోయి రజనీచర చక్రిఁ భజింప ముక్తిపొం
దేచెర యే చెఱం దవుల నే నిఁక నుండగ జూడు పంచుచో
నే చరణం లేయుదర మేయుర మేశిర మేకరంబు లీ
వాచరణంబు లాయుదర మాయుర మాశిర మాకరంబులున్

ఓ (రజనీచరా, నిశాచరా) రాక్షసేశ్వరా! నీ చెఱ నుండి తప్పించుకునిపోయి, ఆ చక్రధారి ఐన శ్రీహరిని కీర్తించడంవలన నాకు ముక్తిపొందు దగ్గరైంది. ఆయన సేవతోటీ, సత్యవ్రత నిష్ఠా పాలనంతోటీ, ఆకలిగొన్న వానికి భోజనపాత్రుడిని కావడంతోటీ నాకు ముక్తి పొందు హెచ్చు ఐంది. ఇక యే చెరలో, ఏ బంధాలలో నేను చిక్కను. యిదిగో, చూడు, నన్ను నువ్వు పంపేప్పుడు ఎలా వెళ్ళానో అలానే వచ్చాను. 'నీ'శరీరాన్ని 'నీ'కోసం భద్రంగా తెచ్చాను. నువ్వు పంపేప్పుడు ఏ కాళ్ళు, ఏ ఉదరము, ఏ రొమ్ము, ఏ తల, ఏ చేతులు, ఎలా ఉన్నాయో, ఆ కాళ్ళు, ఆ ఉదరము, ఆ రొమ్ము, ఆ తల, ఆ చేతులు అలాగే నిక్షేపంగా ఉన్నాయి, ఏమీ దాచుకోకుండా వచ్చాను, యిక ఈ శరీరం నీది, నీ యిష్టం, ఎలా తింటావో ఏమంటావో .. అన్నాడు మాలదాసరి. ఏ మాత్రమూ బాధ, భయము లేకుండా, అన్ని బాధలు, బరువులు, బాకీలు తీరినవాడిలాగా .. సంతోషంగా, ఉత్సాహంగా, సరదాగా సల్లాపాలాడుతున్నట్లు ' యిక నన్ను తినేసి నీ ఆకలి తీర్చుకో' అన్నాడు మాలదాసరి!

అనినఁ దత్సత్యమునకు నేత్రాంబు లురలఁ
బ్రమద పులకితగాత్రుఁడై పాఱు టసుర
యినుని మధ్యందినపుటెండ తనదు పెద్ద
బట్టతల మించఁ బ్లవు జేరఁ బాఱుతెంచి

మాలదాసరి అలా పలుకగానే ఆతని సత్యవ్రత పాలనకు ఆశ్చర్యము, ఆనందము కలిగి, శరీరము పులకలెత్తి, కనులవెంట ఆనందబాష్పాలు రాలుస్తూ, మధ్యాహ్నపు సూర్యుని ఎండ తన బట్టతల మీద పది తళతళ మెరుస్తుండగా, ఆ మాలదాసరిని పరుగెత్తుతూ సమీపించాడు బ్రహ్మరాక్షసుడు.

కొండయుఁబోలె భక్తి వల గొంచునె వాఁడునిజద్రుమభూమీ
హిండన వ్రాలుపాకాలపు టేనుఁగుఁబోలె నొసల్తదంఘ్రులం
దుండ రొదన్మహాగిరులు హోరనఁ బ్రస్తుతి వ్రాలి దంష్ట్రికా
దండము లెత్తి పట్టినపదం బొకఁడొక్కఁడ నెత్తిఁ జేర్చుచున్

మాలదాసరిని సమీపించి, ఒక పెద్ద కొండలాగా శరీరం కదిలిపోతుండగా భక్తితో ప్రదక్షిణలు చేశాడు. 'పాకలము' అనే రోగము వచ్చిన మదపుటేనుగు తనను కట్టి ఉంచిన చెట్టు చుట్టూ తిరిగి తిరిగి నేలకు వ్రాలినట్లు పెద్ద ధ్వనితో నేలమీద మాలదాసరి పాదాల వద్ద పడిపోయాడు. ఏనుగులకు మదం ఎక్కువై, మాడు పగిలిపోయే పాకలం అనే రోగం వస్తుందిట, ఈ బ్రహ్మరాక్షసుడికి కూడా మదం పట్టింది యింతవరకూ. వాడి తల తిరిగేలా, మాడు పగిలేలా ఈ ఆశ్చర్యకరమైన సంఘటన జరిగింది. దాంతో ఆ ఏనుగు లాగే పడిపోయాడు, చెట్టువంటి మాలదాసరి పాదాల చెంత.

రాయలవారి లోకజ్ఞానానికి 'పాకలం' అనే రోగపు ప్రస్తావన ఒక చిహ్నము అయితే, చెట్టులాగే పరోపకారం కోసం సర్వస్వాన్నీ నిస్వార్థంగా అందించే మహానుభావుడు ఆ మాలదాసరి అని పోల్చి చెప్పడం రాయలవారికి మాత్రమే చెల్లిన రసగుళిక.

కొండలు 'హోరు'మనేట్లు బిగ్గరగా మాలదాసరిని పొగుడుతూ తన దండములవంటి దంతములను, కోరలను పైకెత్తి, తలపైకెత్తి, నీళ్ళు నిండిన కన్నులతో మాలదాసరినిచూస్తూ, ఆతని పాదాలను పట్టుకున్నాడు. ఒక్కొక్క పాదాన్నే మార్చి, మార్చి తన నెత్తిన పెట్టుకున్నాడు.

ఈసర్వంసహ దేవదానవమహీ భృన్మౌనివాచాతప
ఃసర్వస్వము నేతదన్యకృతులం జెప్పంబడు న్గోర మా
నీసత్యం బురరీకృతాంత మిల నెం తే వృద్ధనై మంటి నే
నాసత్యం బిఁక నిన్నుఁబోలెఁ గృతసంధా ధూర్వహు ల్లేమికిన్

ఈ సమస్త విశ్వములోని దేవతలు, దానవులు, చక్రవర్తులు, మునులు, ఎవ్వరిలోనూ నీ సత్యవాక్యపాలనము అనే తపస్సు లేదు. వారిది కేవలం వాచాతపస్సు మాత్రమే, చెప్పుకోడానికి మాత్రమే అది తపస్సు. వారి సత్యవాక్య పాలనం యితర విషయాలలో మాత్రమే ఉంటుంది, ఒకవేళ ఉన్నా, గిన్నా! యిలా తమ శరీరాన్ని సమర్పించుకునే విషయములో ఉండదు. భయంకరమైన నీ సత్యపు పరిధులను అంగీకరించి తీరాల్సిందే, ఎవరైనా! ఎంతోకాలమునుండి ఉన్నాను నేను. ఎంత చూశాను, ఎందరిని చూశాను! నీలాగా ఆడిన మాటను నిలబెట్టుకున్నవారు లేరు. నేను ప్రమాణపూర్వకంగా చెబుతున్నాను.

ఇతరులు నీకు నీడె మఱి యాధృతి నీస్మృతి నీఋతేరిత
స్థితగతి నీమురారిపద సేవన జీవనవన్మతిన్ సమా
ధృతకలగాన సింధు లహరీ ప్లవన ప్లవభావ భా గురు
శృతి తతబద్ధతుంబికి గురుంగుడినంబికృపావలంబికిన్

ధైర్యములో, జ్ఞానములో, ఆడినమాటను నిలుపుకోవడంలో నీకు యితరులు ఎవరైనా సాటి ఉన్నారా, లేరు. మురారిపదసేవనసర్వస్వమైన జీవనంలో నీకు సాటి వచ్చేవారు ఎవరైనా ఉన్నారా, లేరు. అత్యంత ఆదరంగా అవ్యక్తమధురమైన గానామృతంలో తేల్చే దివ్యమైన తంత్రుల 'సొరకాయబుర్ర'ను వీణగా చేసి, గానసుధలను ప్రవహించడంలో యితరులు ఎవరైనా నీకు సాటి ఉన్నారా, లేరు. శీలములో, బుద్ధిలో, భక్తిలో, సత్యములో, గానములో, ధైర్యములో నీకు ఎవరూ సాటిలేరు!

అనిన నాతనిఁ గౌఁగిట నునిచి పలికె
వ్రత మొనర్పించి తని భాగవతవతంస
మోయి రజనీచరేంద్ర నీయురుకృపాక
టాక్షమునఁ జేసి ధన్యుఁడనైతి ననఘ

బ్రహ్మరాక్షసుడు చేస్తున్న ప్రస్తుతికి, ఆతని ఆదరానికి ఆనందించి ఆతడిని కౌగలించుకుని భాగవత శ్రేష్ఠుడైన ఆ మాలదాసరి కృతజ్ఞతలు తెలిపాడు! ఓ నిశాచర రాజా! ఎలాగైతేనేం, నా వ్రతాన్ని పూర్తిచేసుకోడానికి సహకరించావు. నీ కరుణచేత, నా వ్రతానికి ఆటంకం లేకుండా పోయింది. అనఘా! నీవలన నేను ధన్యుడిని అయ్యాను అన్నాడు మాలదాసరి. అనఘా అని సంబోధించాడు, అంటే పాపరహితుడా అని పిలిచాడు. నన్ను తినాలి అనుకోవడం పాపమేమీ కాదు, నీకు భగవంతుడు యిచ్చిన ఆహార విధానాన్నే నీవు పాటించడం పాపమేమీ కాదు, నన్ను నిశ్చింతగా తినేసేయ్ అని ధ్వనిగా అంటున్నాడు. బ్రహ్మరాక్షసుడి వ్యవహారం, ఆ మన్నన, ఆ ఆదరము, భక్తి, ప్రస్తుతి చేయడం అంతా చూస్తున్నాడు కనుక, 'నన్ను మన్నించి వెళ్ళిపో నాయనా!' అంటాడేమో, అలా అని వదిలిపెడితే 'నా వ్రతాన్ని చెల్లించుకుని వచ్చి నీకు ఆహారాన్ని అవుతాను' అని తను చేసిన వాగ్దానము నెరవేరకుండా పోతుందేమో అని లోలోపల భయం ప్రారంభం అయ్యిందన్నమాట మాలదాసరికి. అలా ధ్వనిగా సూచనచేయడమే మహాకవుల లక్షణం, మహాకవి ■కృష్ణదేవరాయల పాత్రపోషణలోని విలక్షణం. అందుకే అంతటితో ఆగిపోలేదు మాలదాసరి.

బాసలు బండికండ్లు మరి ప్రాణభయంబున లక్షసేసినం
గ్రాసము గృధ్రలబ్ధ ముడుగ న్వసమే యిది నీక చెల్లె నో
భూసురవంశపుణ్యజన పుణ్యజనాంకము తావకీనమే
పో సమకూరెడిం గులము పొత్తున దైత్యుల కెల్ల నంకతన్

బాసలూ, బండి కండ్లూ, అంతా డొల్ల. నా గొప్పేముందయ్యా? ప్రాణభయంతో లక్ష బాసలు చెయ్యొచ్చు, అది అంత ఘనమైన విషయం ఏమీ కాదు. ఎంతో ప్రయాసపడి సంపాదించుకున్న తిండిని వదిలిపెట్టడం గొప్ప! అదేమంత సామాన్యమైన విషయము కాదు, అది నీకే చెల్లింది. కనుక ప్రాణభయముతో ఏవేవో బాసలు చేసిన నాకన్నా, దొరికిన తిండిని వదిలిపెట్టడానికి పూనుకున్న నువ్వు గొప్పవాడివి. బ్రాహ్మణ వంశంలో జన్మించిన ఓ పుణ్యాత్ముడా, ఓ బ్రహ్మరాక్షసుడా! పుణ్యపు జన్మ అన్నది నీకే చెల్లింది. నీకులంలో పుట్టిన కారణంగా రాక్షసులందరూ పుణ్యాత్ములైపోయారు పో! కనుక పుణ్యాత్ముడివి, మహానుభావుడివి, త్యాగశీలివి నువ్వే, నేను కాదు అన్నాడు మాలదాసరి.

'ఆవు-పులి' కథ ఉన్నది తెలుగు వారి కథలలో. పులినోట చిక్కిన ఆవు ఒకటి, ఆ పులిని బ్రతిమిలాడి, ' నిన్ననే పుట్టిన బిడ్డ ఉన్నది నాకు, నాకోసం ఎంత ఆర్తిగా ఎదురు చూస్తుందో, నేను వెళ్లి నా బిడ్డకు పాలు యిచ్చి, విషయము చెప్పి, ఈ పాడులోకంలో బ్రతకడానికి కావలసిన తెలివి, వివేకము, ధైర్యము అన్నీ చెప్పి, చివరిసారిగా తనివితీరా నా బిడ్డను ముద్దుగా లాలించి వెంటనే వచ్చి నీకు ఆహారాన్ని అవుతాను' అని ఎలానో ఆ పులిని ఒప్పించి వెళ్తుంది. అలానే వెనక్కు వస్తుంది. ఆశ్చర్యముతో, మనసు మారి, కరుణతో కరిగి ఆ పులి ఆవును వదిలిపెడుతుంది. మూడు దశాబ్దాల క్రితం వరకూ

ఇలాంటి కథలుండేవి పిల్లల పాఠ్య పుస్తకాలలో. యిప్పుడు అరువుతెచ్చుకున్న సిద్ధాంతాల రాద్ధాంతాలు, కుల, మత, ప్రాంత విభేదాల ప్రాతిపదికల ప్రతిపాదనల కథలు ఉంటున్నాయి. ఆ 'ఆవు-పులి' కథకు బీజం ఈ మాలదాసరి-బ్రహ్మరాక్షసుల కథయే అనడంలో అతిశయోక్తి ఏమీ లేదు.

మాలదాసరి గొప్పదనాన్ని, త్యాగ ధనాన్ని గుర్తించిన మహనీయుడు బ్రహ్మరాక్షసుడు, ఆతనికి యిచ్చిన మాటను నిలబెట్టుకోవడం కోసం వెనుకకు తిరిగివచ్చి ఆహారంగా మారడానికి సిద్ధపడిన మహానుభావుడు మాలదాసరి.

కడుపు మహాక్షుధ న్నకనకంబడ నన్గృతకృత్యుఁ జేయఁ బో
విడిచితి వేము జాత్యముగ వేధవిధించినకూడు మీకు నీ
యెడ నొకకీడు కల్గ దిఁక నే మనిన న్మఱి నీకు నానసూ
బడలిక దీఱ నిత్తనువు బారణసేయుము మైత్త్రి కల్గినన్

'ఆకలి కడుపుమంటకు నకనక లాడకుండా, నన్ను కృత కృత్యుడిని చేయడానికి, నా వ్రతం పూర్తిచేసుకున్న సార్ధకత కలగడానికి సహాయపడి, నన్ను వెళ్ళిపొమ్మని విడిచిపెట్టావు. మేము(మానవులు) మీకు బ్రహ్మదేవుడు చేసిన ఆహారపు జాతికి చెందిన వాళ్ళమే. నీకేమీ కీడు, అపవాదు రాదు నన్ను తినడం వలన. నేను బ్రతికానా నీ మీద ఒట్టే! నన్ను పట్టుకోడానికి, నేను తిరిగివచ్చేదాకా ఆకలితోటీ నువ్వెంతో ప్రయాస పడ్డావు మిత్రమా! నీకు కూడా ఆ మైత్రీ భావం ఏమాత్రం ఉన్నా, ఆ ప్రయాస తీరేట్లుగా నా శరీరాన్ని హాయిగా, తృప్తిగా ఆరగించు' అన్నాడు మాలదాసరి!

తనను వదిలిపెట్టడంకోసం బ్రతిమిలాడేప్పుడు 'సఖ్యం సాప్తపదీనం', ఏడడుగులు కలిసి నడిస్తే ఎవరైనా స్నేహితులే, కనుక నీ స్నేహితుడి కోరిక తీర్చడం నీ ధర్మం' అని తను అన్న మాటలను గుర్తు చేస్తున్నాడు, ఆ మాటలకు తను కట్టుబడి ఉండడం, స్నేహితుని ఆకలిని తీర్చడం స్నేహితునిగా తన ధర్మం అంటున్నాడు. తన మీది స్నేహభావంతో, తాను యిచ్చిన మాటను నిజం చేయడం కోసమైనా తనను తినడం బ్రహ్మరాక్షసుడికి, జాతి రీత్యా, స్నేహంరీత్యా కూడా ధర్మం అంటున్నాడు. స్నేహధర్మాన్ని పాటించి ఒక వ్రతాన్ని పూర్తిచేసుకునే అవకాశాన్ని యిచ్చావు. రెండో వ్రతం, నేను యిచ్చిన మాటను నిజం చేసుకోవడం అనే వ్రతాన్ని కూడా పూర్తి చేసుకోడానికి సహకరించడం స్నేహితునిగా నీ ధర్మం, కనుక నన్ను తినేసేయ్ అన్నాడు. తాను కాదు, తన తండ్రి యిచ్చిన మాటకోసం, అది కూడా తన తల్లికి కాదు, పినతల్లికి కూడా కాదు, సవతి తల్లికి యిచ్చిన మాట కోసం నిండు యవ్వనంలో చేతికి అందివచ్చిన చక్రవర్తి పదవిని వదులుకుని, అడవి దారిని పట్టిన త్యాగశీలి ■రాముడు! సరే ఆయన యింతా కన్నతండ్రికోసం చేశాడు. తండ్రికోసం కాదు, అన్నకోసం నిద్రాహారాలు మాని, సేవక వృత్తిని ఆనందంగా జీవితాంతమూ ఎంచుకుని, అడవుల వెంట అరణపు సేవకునిగా వెళ్ళిన త్యాగశీలి లక్ష్మణుడు!

ఈ కథంతా జరిగినప్పుడు అక్కడ లేనే లేడు భరతుడు, మేనమామ యింట్లో వున్నాడు. తండ్రి మరణించిన వార్త తెలిసి అయోధ్య వచ్చాడు. తండ్రి ఎలాగూ లేడు, అన్న రాజ్యాన్ని వదులుకుని అడవులకు వెళ్ళిపోయాడు. ఏ పోటీ లేదు. రాజ్య రమణి తనను వరించడానికి సిద్ధంగా ఉన్నది. తను నిర్దోషి అని అందరికీ తెలుసు, తనకు ఏ అపవాదూ రాదనీ తెలుసు, అయినా అడవులకు పరుగెత్తి రాజ్యం నీది, నీ రాజ్యాన్ని నువ్వు తీసుకో అన్న త్యాగశీలి భరతుడు!

'అలా కుదరదు నా తండ్రివి రెండు రాజ్యాలు, ఒకటి అరణ్య సామ్రాజ్యం, మరొకటి అయోధ్యా సామ్రాజ్యం. అరణ్యరాజ్యం నాకు, అయోధ్యా రాజ్యం నీకు అని మళ్ళీ రాజ్యాన్ని వదులుకున్న వాడు ■రాముడు. ఏ అపకీర్తి, దోషము లేకుండా చక్రవర్తి అయ్యే అవకాశం మళ్ళీ వచ్చింది. అయినా అన్నపాదుకలను సింహాసనం మీద కూర్చోబెట్టి, తాను కేవలం ప్రతినిధిగా, అన్నకోసం ఎదురుచూస్తూ, అన్నవెంట తప్ప అయోధ్యలో కాలుబెట్టను అని నందిగ్రామంలో సన్యాసిగా బ్రతికిన మహాత్యాగశీలి భరతుడు! ■రాముడు, లక్ష్మణుడు, భరతుడు ముగ్గురికీ సాటి ఐన త్యాగపురుషుడు మాలదాసరి! సాటి కాదు, త్యాగ గుణంలో వారికన్నా ఒకపిసరు ఎక్కువే అన్నా తప్పేమీ కాదు!

మాలదాసరి పూనుకున్నది రాజ్యాన్ని త్యాగం చేయడానికి కాదు, ప్రాణాలను త్యాగం చేయడానికి! రాజులకు రాజ్యాలు పోవడమూ, రావడమూ వింత ఏమీ కాదు. అదృష్టం కలిసివస్తే సామాన్యుడికీ రాజరికం రావడం అరుదేమో కానీ అసాధ్యంకాదు. కానీ ఎవరికైనా ప్రాణము పోతే తిరిగివచ్చేది కాదు. మొదట బ్రహ్మరాక్షసుడు వదిలిపెట్టినపుడు బ్రతికే అవకాశం వచ్చింది మాలదాసరికి. అన్న మాటకోసం ఆ అవకాశాన్ని వదులుకున్నాడు. యిప్పుడు

రెండోసారి అవకాశం వచ్చింది, బ్రహ్మరాక్షసుడిలో మేలుకుంటున్న మానవత్వం కారణంగా, దీన్నీ వదులుకోవడం మాత్రమే కాదు, కోరి కోరీ, బలవంతంగా, రాక్షసుడికి ఆహారంగా చనిపోవడానికి తయారై, 'నన్ను తిను' 'నన్ను తిను' అని వాడిని బ్రతిమిలాడుతున్నాడు!

ఈమాట న్పొరపొచ్చెము
లేమికి నీశ్వరుఁడ కరి నిలింపవిరోధీ
నామెయి మేదోమయ దృ
ఢామిషములు మెసవు మన్న నతఁ డను నార్తిన్

'ఓ సురవిరోధీ! ఓ రాక్షసుడా! నా ఈ మాటలో, నన్ను చంపి తినుమనే మాటలో ఏ పొరపొచ్చాలు, ఏ కల్లలు కపటాలు లేవు అనడానికి ఆ ఈశ్వరుడే సాక్షి(కరి) నా శరీరంలోని, నా మెదడులోని కొవ్వుపట్టిన మాంసములను తినెయ్' అన్నాడు మాలదాసరి! నివ్వెరపడి, బాధగా యిలా అన్నాడు బ్రహ్మరాక్షసుడు.

ఎట్టూ యి ట్టగునయ్య పలక దయలే కిన్నాళ్ళు నీకూడె యీ
పొట్టం బెట్టి మహాఘలబ్ధిఁదనువుం బోషించి ఎన్నాళ్ళ కే
నెట్టే నొక్కతపస్వి యొక్క వ్రతి రాడే చూడఁడే తత్కృపన్
బుట్టు న్నీఁగెద దీని నా యెదవి యో పుణ్యాత్మ యె ట్లంటివే

అయ్యా! దయలేకుండా యిలా పలికితే ఎలా చెప్పు? దయలేకుండా యిన్నాళ్ళూ ఈ పాడు కూడే పొట్టకు పెట్టి, మహాపాపాన్ని మూటగట్టుకుని పోషించి పోషించి, ఎన్నాళ్ళకైనా, ఎలాగైనా ఒక తపస్వి, ఒక వ్రతి రాకపోతాడా? నన్ను చూడకపోతాడా? దయజూడక పోతాడా? ఆ దయవలన ఈ రాక్షసుని పుట్టుకను పోగొట్టుకోకపోతానా అనుకుంటుంటే లభించావు నీవు. ఓ పుణ్యాతుడా! ఎలా మాట్లాడావు! అన్నాడు బ్రహ్మరాక్షసుడు.

పరివర్తన పరిణామ క్రమాన్ని తెలుపుతుంది, పథనిర్దేశం చేస్తుంది, పస తెలుపుతుంది. మంచిని గ్రహించడం ఒక దివ్య లక్షణం. దాన్ని గౌరవించడం, అనుసరించడం, ఆచరించడం దైవత్వానికి దారితీస్తుంది. తప్పులు చేయనివారు ఎవరు లోకంలో? తప్పులు చేయనివాడు దేవుడే. చేసిన తప్పును తెలుసుకుని సరిదిద్దుకునేవాడు మానవ దశనుండి దైవత్వానికి ప్రయాణం చేస్తాడు. తప్పని తెలిసినా సమర్ధించుకునేవాడు, మరల మరలా ఆ తప్పులనే చేసేవాడు రాక్షసుడు! హిరణ్యకశిపుడు అదే చేశాడు. రావణుడు అదే చేశాడు. కంసుడూ, దుర్యోధనుడూ అదే చేశారు. కనుక వారు రాక్షసులుగానే మిగిలిపోయారు. వారికన్నా ఉత్తముడు ఈ బ్రహ్మరాక్షసుడు. తన తప్పును గ్రహించి, పశ్చాత్తాపముతో, సరిదిద్దుకునే మార్గం కోసం ఎదురుజూస్తున్నాడు యిన్నాళ్ళు. మాలదాసరి గొప్పదనాన్ని గుర్తించాడు. అతని సహాయంతో తన తప్పులకు పరిష్కారాన్ని, మంచి మార్గాన్ని వెదుక్కుంటున్నాడు.

మీవంటి భాగవతులుం
బావనులుగ జేయరేని మఱిగతి యేదీ
మావంటివారి కిఁక మా
యేవము వెనుకటిది చూడ కీక్షింపు కృపన్

మీలాంటి భాగవతులుకూడా కనికరించి పావనులుగా పాపరహితులుగా చేయకపోతే మాలాంటివారికి యిక ఎవరు గతి? ఇంతకుముందు నేను చేసిన హేయమైన పనికి అసహ్యపడకుండా నన్ను దయగా చూడవయ్యా అని దీనంగా బ్రతిమిలాడడం మొదలుబెట్టాడు బ్రహ్మరాక్షసుడు.

మాలదాసరి ఔన్నత్యాన్ని గుర్తించి, ఆతడిని చంపి తినడానికి బదులుగా తనను కరుణించి తన బ్రహ్మరాక్షస రూపాన్ని విడిచే ఉపాయం కోసం అతడిని బ్రతిమిలాడుతున్నాడు బ్రహ్మరాక్షసుడు.

స్వధితియైనను ద్విజుఁ డిన్న శస్త్రమైన
సరియకాఁ గాంచనమా చేయుఁ బరుసవేది
యీయసాధారణన్యాయ మెన్నవలదె

మాదృశుల చోటఁ గదియు భవాదృశులకు

బ్రాహ్మణుడిని సంహరించిన గొడ్డలిని(స్వధితి) కూడా పరుసవేది బంగారముగానే మారుస్తుంది కదా, మిగిలిన వాటితో సమానముగానే చూస్తుంది కదా! ఈ అసాధారణ న్యాయమును గుర్తించి, నాలాంటి వారిని చేరినప్పుడు మీలాంటి మహానుభావులు కూడా అలాగే మమ్ములను లెక్కించాలి, న్యాయము చేయాలి కదా అన్నాడు బ్రహ్మరాక్షసుడు.

అనిన దేహార్పణము నొల్ల కార్తిఁ బలుకు
కృపణత కతఁ డభిప్రాయ మెద్ది యనిన
నిత్తుఁ దను వంట యనుకంప యే మదాత్మ
కసటుఁ బాపుటయే యనుకంప గాక

బ్రహ్మరాక్షసుడు అలా అనగానే తన శరీరాన్ని ఆహారముగా సమర్పించడాన్ని ఒప్పుకోక, ఆర్తిగా, దైన్యాన్ని ఒలికిస్తూ పలుకుతున్న బ్రహ్మరాక్షసుని అభిప్రాయము ఏమిటో, అతడు ఏమి కోరుకుంటున్నాడో తెలుపుమని కోరాడు మాలదాసరి. 'నా శరీరాన్ని నీకు ఆహారంగా యిస్తాను అనడం దయజూపడం అవుతుందా? ఈ క్షుద్రమైన, భయంకరమైన, మలినమైన బ్రహ్మరాక్షస రూపాన్ని పోగొట్టడం దయజూపడం అవుతుంది కానీ' అన్నాడు బ్రహ్మరాక్షసుడు.

ఘంటాకర్ణుని మించు కర్మమొకొ నాకర్మంబు మౌనీంద్రులం
దుంటల్సేయఁడె మాన్పి యీఁడె భగవంతుం డట్టి ■ యట్టి ■
కంటె న్భాగవతుండు మించ నొసఁగం గా లేఁడె యా మేలు నా
కంటింప న్మఱి రాదె పూజనము గాదా ప్రాణిమే ల్పక్రికిన్

ఘంటాకర్ణుడు కుబేరుని అనుచరుడు, పిశాచి మూకలకు నాయకుడు. బదరీవనములో ■కృష్ణుడి దయచేత వాడి పిశాచ రూపాన్ని వదిలించుకున్నాడు. ఆ ఘంటాకర్ణుని కంటే ఎక్కువ పాపకర్మలు చేశానా నేను? మునులను ఋషులను నిర్దయగా సంహరించి మహా భయంకరుడైన వాడిని కూడా కనికరించి విముక్తిని ప్రసాదించాడు కదా భగవానుడు. భగవంతుడికన్నా మిన్నగా భాగవతుడు కనికరించగలడు కదా! అలాంటి మేలును నాకు చేసి, ఈ ఘోర రూపాన్ని వదిలించి నన్ను కనికరించలేవా? ప్రాణులకు మేలుచేయడంకన్నా పుణ్యము వేరే ఉంటుందా? ■హరికి కూడా ఆ మేలు చేయడం వలన కీర్తి వచ్చిందే, నీకు అపకీర్తి వస్తుందా? మేలు చేయడం అంటే అలా ఉండాలి కానీ, నిన్ను తినడానికి నన్ను పురికొల్పి యింకా ఘోరమైన పాపాలు చేయడానికి ప్రోత్సహించి, హాని చేయడమే అవుతుంది కదా అన్నాడు.

దానికి 'సరే! నీకు మేలు చేయడం ఎలానో చెప్పవయ్యా' అన్నాడు మాలదాసరి. 'నేను కుంభ జానువు అనే బ్రహ్మరాక్షసుడను. ఈ మఱ్ఱిచెట్టుని ఆశ్రయించుకుని చేయరాని ఘోరాలన్నీ చేస్తూ, దారిన వెళ్ళే వాళ్ళను భోజనం చేస్తూ వచ్చాను యిన్నాళ్ళు. పూర్వజన్మలో నేను సోమశర్మ అనే బ్రాహ్మణుడిని. ఒక అకృత్యము వలన యిలా బ్రహ్మరాక్షస జన్మను పొందాను. నీవు కైటభాంతకుడైన ■హరిని స్తుతిస్తూ ఈ నాడు పాడిన పాటయొక్క ఫలితాన్ని ఉదకపూర్వకంగా నాకు ధార పోశావా, నా ఈ జుగుప్సాకరమైన పాపిష్టి రూపం తొలిగిపోతుంది. నీకు అనంతమైన పుణ్యమూ లభిస్తుంది, నాకు మేలు చేసిన కారణంగా. నీకూ ఈ శరీరము తీరిపోతుంది. విముక్తి లభిస్తుంది' అన్నాడు బ్రహ్మరాక్షసుడు. ఆ మాటలకు కిలకిలా నవ్వి యిలా అన్నాడు మాలదాసరి.

ఇటువంటివి యిట కెక్కుడు
నిట దిగుడని యెంద నెన్ని యే నిదియును నొ
క్కటి యొకనాఁటిద కా దొక
త్రుటి గీతఫలంబు నొసఁగుదునె యిమ్మెయికిన్

యిటువంటి జన్మలు ఎన్ని ఎత్తి ఉంటాను నేను? ఒకటి ఉత్తమ జన్మ, ఒకటి తక్కువ జన్మ, అలా ఎన్ని చూశానని? అలాంటి జన్మలలో యిదొకటి మాత్రమే. యిటువంటి జన్మకోసం, ఒక రోజు పాడిన కీర్తన ఫలం కాదు కదా, ఒక త్రుటి కాలపు కీర్తనాఫలితాన్ని కూడా యివ్వనంటే యివ్వను అన్నాడు మాలదాసరి!

దిక్పాలతను వెత్తి తిరిపంపుఁదనుఁ దోన / యెన్నిమార్లెత్తమీ యేను నీవు?

మాతంగతను వెత్తి మశకంపుఁదనుఁదోన / యెన్నిమార్లెత్తమీ యేను నీవు?

కేసరితనువెత్తి కీటంపు దనుఁ దోన / యెన్నిమార్లెత్తమీ యేను నీవు?

ధరణీశతను వెత్తి దాస్యంపు దనుఁ దోన / యెన్నిమార్లెత్తమీ యేను నీవు?

సోమయాజు లెన్ని మార్లామూ శ్వపచ

ఖగకులుల మెన్నిమారులు గాము పాము

గాములమ యెన్ని మారులు గాము వెండి

కంసరిపుభక్తుల మొకండె కాము గాని

దిక్పాలకుల దివ్య జన్మలను ఎన్నిసార్లు ఎత్తి ఉంటాము, వెంటనే మరుసటి జన్మలో బిచ్చగాళ్ళ జన్మలను కూడా ఎన్నిసార్లు ఎత్తి వుంటాము? యెన్ని సార్లని ఏనుగులుగా, వెంటనే దోమలుగా పుట్టివుంటాము? సింహాలమై ఎన్నిసార్లు పుట్టి వుంటాము, వెంటనే క్షుద్ర కీటకాలమై ఎన్నిసార్లు పుట్టి ఉంటాము? చక్రవర్తులుగా ఎన్నిసార్లు పుట్టి ఉంటాము, వెంటనే బానిసలుగా ఎన్నిసార్లు పుట్టి ఉంటాము? ఎన్నిసార్లు నిష్ఠ కలిగిన సోమయాజులమై పుట్టి ఉంటాము, ఎన్నిసార్లు కుక్క మాంసాన్ని తినేవాళ్ళమై పుట్టి ఉంటాము? పక్షులమై, పాములమై, పిశాచాలమై ఎన్నిసార్లు పుట్టివుంటాము, కంసహారిఐన ■కృష్ణునిభక్తులమై పుట్టిఉండముగాని!

ఉత్తమ నీచ జన్మలను ఎన్ని పొంది ఉంటాము, ■కృష్ణుని భక్తులమై పుట్టి ఉండము గానీ అన్న ఎకసక్కెం లో కూడా దివ్యమైన చమత్కారాన్ని పొదిగాడు రాయలవారు. యిన్ని జన్మలను ఎత్తడం అంటే ■కృష్ణ భక్తులము అప్పటికి యింకా కాలేదు అని, ఎందుకంటే ■కృష్ణ భక్తి ఒక జన్మలో కలిగితే మరొక జన్మ ఉండదు అని విరుపు! యింత క్లుప్తంగా, నాలుగే నాలుగు పదాలలో, యింత ఉన్నతంగా ■కృష్ణ స్తుతి చేసినవారు యిదివరకు ఎవరూ ఉండకపోవచ్చు, పుంఖాను పుంఖాలుగా గ్రంథాలు వ్రాసి ఉండవచ్చును గానీ, రాయలకు నమస్సులు!

ఊఁతనీరు చెలఁది నేత మూ టాయిటి

దూది యెండపసుపు తొట్టియక్క

రంబు మేను దీని రహిఁ బుణ్య మమ్మట

కప్పురంబు వెట్టి యుప్పు గొనుట

ఊత అంటే వెదురుతో అల్లిన జాడీ వంటిది, పైనా క్రిందా మూత ఉండదు, దాన్ని నీటిలో ఉంచితే దానిలోనుండి దూరిపోయే చేపలు ఆ వెదురు సందులలో యిరుక్కుపోయి దొరికిపోతాయి. రెండుప్రక్కలా మూత ఉండదు కనుక అందులో నీరు నిలిచే అవకాశమే ఉండదు, అటువంటిది, ఊతలో నిలిచే నీటి వంటిది మానవ జన్మ, అంత క్షణికం! చెలది నేతమూట అంటే సాలెపురుగు నేసిన దారాలతో కట్టిన మూట. సాలెపురు దారాలు మూటలను మోస్తాయా? ఈ మానవ జన్మ సాలెపురుగు దారాలవంటిది, బలహీనమైనది.

అయిటి దూది అంటే ఎండి గాలికి ఎగిరిపోయే దూది, బూరుగు దూది, అలాంటి క్షణికమైనది ఈ శరీరము. ఎండలో ఉంచిన పసుపులాగా యిట్టే రంగు పోయి, మ్లానమై నల్లబడేది ఈ శరీరము. తొట్టి అక్కరంబు అంటే తొట్టివాడి పలుకులాగా పసలేనిది ఈ మానవ జన్మ. యిటువంటి ఈ జన్మకోసం పరమాత్ముడిని కీర్తించిన పుణ్యాన్ని అమ్ముకోవడం అంటే కప్పురాన్ని యిచ్చి బదులుగా ఉప్పును తీసుకోవడమే, అంత పిచ్చివాడిలా కనిపిస్తున్నానా నేను? అన్నాడు మాలదాసరి.

సంగీతఫలంబునఁ గో

సంగి సగమైన దయపొసఁగ నీవే మీన్

మ్రింగినగుక్కన్వారిధి
కిం గొఱంతయె కొదయె విష్ణుకీర్తన కనినన్

బ్రహ్మరాక్షసుడు బ్రతిమిలాడడం మొదలెట్టాడు. గోసంగీ, ఓ దాసరీ! సంగీత కీర్తనా ఫలంలో కనీసం సగమైనా నాకు ధారపోయవయ్యా! చేప మింగిన నీళ్ళవలన సముద్రానికి నీరు తగ్గిపోతుందా? విష్ణు కీర్తనకు తగ్గడం అనేది ఉంటుందా? అన్నాడు. దానికి కొద్దిగా విసుగుతో, కొద్దిగా అనునయంగా యిలా అన్నాడు మాలదాసరి.

ఏలా నొంచె ద దేయ మిట్లడిగి యెంతే బాస మేనంబలం
బో లీలావటుగీతకీర్తనఫలంబో నీయెడ న్మన్న పా
తాళప్రశ్నలు మాని మేన్గొనుము బేతాళచ్ఛలోక్తిన్ రుషం
దూలింపందలఁతేని పుట్టు మఱి నూత్నుల్దవ్వ బేతాళముల్

అదేయము అంటే యివ్వకూడనిది. యివ్వకూడని పుణ్య ఫలితాన్ని యివ్వమని ఎందుకు నన్నిలా నొప్పిస్తావు? నీకు ఇంతకుముందు నేను ప్రమాణం చేసింది నా శరీరంలోని మాంసాన్ని కానీ,మాయా వటువైన వామనుడిని, ఆ ▪హరిని నుతించి చేసిన కీర్తనా ఫలితాన్ని కాదు కదా! యిక నీ పాతాళ ప్రశ్నలు, తిక్క ప్రశ్నలు మాని మర్యాదగా నన్ను తినెయ్, అంతే. నాకు కోపం తెప్పించడానికి ప్రయత్నిస్తే 'బావి తవ్వడానికి బయల్దేరితే భూతాలు బయట పడ్డాయ్' అన్నట్టు అవుతుంది. అనుకున్న ఫలితం దొరక్కుండా పోతుంది. కనుక ఎక్కువ మాట్లాడకుండా నన్ను మెక్కెయ్ అన్నాడు మాలదాసరి నిష్కర్షగా!

(కొనసాగింపు తరువాయి సంచికలో)

COMMENTS